

Torvald Westergaard – Værker generelt

Enten har man det i sig ...

Hvorfor vil De gerne skabe kunst?

Hvis der er noget, som er af virkelig værdi, saa maa det være det, der er i menneskers og tingenes sjæl. Naar man skal lave en skulptur, gælder det om, at den har hjerte, ikke just skulptørens hjerte, men et hjerte, der er i det, skulpturen er udtryk for. Fra hjertet udgaar formen. Sandheden ligger i al tings hjerte, og giver man sig sandheden i vold, kan det hænde, at den aabenbarer sig for én. I kunst kan sandheden finde en form, saa den lyser for alle, altsaa naar det lykkes at bygge sandheden den rette bolig. Al kunst er det egentlige livs tale, er aanden mod den døde, materielle verden. Livet er ikke til at forklare, skønt vi selv er i det, men vi kan dog mærke dets varme, naar vi møder et godt smil. Jeg tror, at der i verden er en god vilje og en ond vilje, som brydes.

Er granit det materiale. De helst arbejder med?

Ja, for granit giver kamp. Gips er dødt. Granittens haarde modstand opflammer én til at lægge alle legemlige og sjælelige kræfter i for at faa sin vilje.

(Axel Holm fra Kristeligt Dagblad på besøg hos Torvald Westergaard, 1958).

De Ting jeg har lavet vil altid egne sig bedst til at staa i naturlige Omgivelser – hvor man ikke pynter for meget – med Blomster og Gartnerkunst. Det er meget afgørende hvor en Ting staa – og de Omgivelser den faar.

Helst vil jeg undgå Modeleringen og hugge direkte i Stenen – saadan som jeg begyndte. Jeg vil ogsaa helst, at den Form, som Stenen faar, udvikler sig, mens jeg hugger. Stenen selv maa være med – ved dens Form – Farve og Bestanddele – saa det alt bliver et Hele. Saa Stenen kan blive varm og levende ved det Arbejde jeg lægger i den – Den maa menneskeliggøres – Og alle de Mejselhug den faar – maa føres med stor Kraft, men med Følsomhed – der maa væres med i ens Aand og Haand i hvert Mejselslag – intet maa være Rutine – eller følelseskoldt –

Mennesker har jeg altid – fra mine første Aar af – studeret indgaaende. De Sten jeg skal hugge i, har jeg liggende længe – for at blive fortrolige med dem.

En vældig stor Sten – jeg engang fik – der havde ligget i Havet i tusinder af Aar, den var mørk – men havde en bred fremstaaende Aare paa langs – hele Vejen rundt om Stenen. Det at Aaren stod c. 2 cm frem skyldtes at denne Aare – eller Lagdeling – der var lys – var af en haardere Granit end den øvrige Del af Stenen. En mærkelig Sten. Jeg havde den staaende i mange Aar. Der maatte kunne blive noget helt ekstraordinært ud af den. Den første lange Tid – virkede den raa og uhyggelig paa mig – noget der vist var i Relation til, at den havde ligget i dybt Vand og ikke set Lyset. Men som den stod der – i fri Luft – blev den med Aarene pacificeret – ved Sol – Vind og Vejr – jeg blev fortrolig med den.

... Den føromtalte store Sten jeg havde – fandt jeg – efterhaanden ud af – skulde være et Udtryk for de stærke Bevægelser – som har haft saa stor Betydning – for at rejse det danske Folk – til den Bevidsthed – som det er at være Menneske blandt Mennesker – en Bevægelse der er mest kendt blandt Bondebefolkningen

Jeg vilde i den Sten – bruge Morten Larsen hans Forkyndelse – hans Budskab. Derfor kalder man Stenen i Holstebro hvor den nu staa – for "Budskabet". [Mindsten for Morten Larsen ved Lemvig Valgmenighedskirke].

(Torvald Westergaard, Erindringer fra mit Liv og mit Arbejde, utrykt manuskript 1978).

Granit og Sten jeg elsker jer fordi, I er en levende organisme og en kolossal fortættet Kraft. Mennesker har i århundreder kæmpet med granit og sten, for at skabe varige udtryk for det, de så og oplevede på denne jord. At se disse arbejder, når de er gode, er for mig en jublende indre fornemmelse, fordi de ting, som er gode, er bearbejdet sådan, så sten og udhugning går i ét. Mennesket, der bearbejdede stenen, har gjort sig til ét med stenen og naturen gennem hundreder af år, har yderligere forstærket denne enhed. At skulle opnå – at komme til at arbejde med sten på denne måde hele mit liv – har været mit livs oplevelse. Intet andet arbejde ville have givet mig så meget af livets sande væsen og følelse af at være ét med al-universet.

Der er to måder, man kan arbejde på med sten: den ene er at gøre sig til ét med stenen – leve med dens bestanddele – farver og former og udnytte alt dette i det man vil sige med stenen i den færdige tilstand den må komme i. Gør man det, er der ingen mulighed for helt ud på forhånd at ville noget ganske bestemt med stenen – den vil selv være med til at give det endelige udtryk – det gælder efter min opfattelse, for øvrigt al arbejde med kunst – ja, på alt arbejde med mennesker – såsom opdragelse m.m. Efter min opfattelse opnår man kun noget varigt på den måde.

En anden måde at udføre tingen på er, at man gør sig til herre, at man finder en sten og udtænker det man vil lave med den sten, være en slags arkitekt, der omformer stenen sådan som man helt ud selv bestemmer. For mig at se – at gøre vold på en levende organisme som stenen er. Den fremgangsmåde vil som regel heller ikke kunne leve. Naturen vil i tidens løb afsløre noget, som efterhånden dør – bliver interesseløs.

(Torvald Westergaard, Erindringer, utrykt manuskript 1981-82).